

APROPEM-NOS A L'FP

07

CÀPSULA

2021-2022

Neus Pons

Llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresariales per la UB. Gairebé 40 anys treballant per una millor planificació, gestió i internacionalització de l'educació superior tant en el camp universitari com en el de l'FP. Apropant l'educació/formació a l'entorn econòmic i social de forma que siguin més sinèrgics. I sempre amb equitat i inclusió.

Actualment directora – gerent de la Fundació BCN Formació Professional

Per què un canvi de la Llei de la Formació Professional?

El mercat laboral ha evolucionat. El 50% de les oportunitats d'ocupació a la segona meitat d'aquesta dècada seran per a persones amb qualificació intermèdia (tècnics/ques superiors d'FP), i només el 16% de llocs de treball requeriran un baix nivell de qualificació. Així mateix Espanya és el país de la UE amb la taxa d'atur juvenil més alta; un 37'7%.

S'ha demostrat que la Formació Professional pot fomentar una ocupació de qualitat, i això és més necessari que mai. Calia una llei que plantegés un sistema únic d'FP: la "inicial" i la que és per a l'ocupació; siguin treballadors/es o bé persones en situació d'atur. Per tant, es trenca amb els subsistemes que teníem fins ara: educatiu i per a l'ocupació.

La nova Llei d'FP emmarca la formació sota una concepció "al llarg de tota la vida", i amb una visió integral. Permet itineraris i l'obtenció de successives acreditacions i titulacions. El més important és que ara podem visualitzar una "motxilla" on cada persona hi podrà anar posant tot el que vagi cursant i/o acreditant al llarg de la seva vida.

Quines són les principals novetats que planteja aquesta nova llei?

Aquests podrien ser els trets més destacables de la nova Llei:

1. Consolidació d'una **oferta formativa modular, flexible i acreditable**; adreçada a estudiants i treballadors/es, tant amb ocupació com en situació d'atur.
2. Dins la flexibilitat de l'oferta, la nova Llei **organitza la formació en cinc nivells** (graus), des de la A fins a la E; de forma que s'adapti a les necessitats de cada persona. Es podran realitzar des de petites formacions fins a cursos d'especialització.
3. Tota l'FP tindrà un **caràcter dual**. Això implicarà un increment de la col·laboració entre els centres i les empreses per a connectar la formació amb l'ocupació.
4. **L'emprenedoria, la innovació, la digitalització i la investigació més aplicada** són eixos transversals de tota la normativa.
5. S'impulsa la **internacionalització** tant fomentant que l'alumnat es formi en llengües estrangeres, com oferint la possibilitat de cursar pràctiques en empreses/institucions d'altres països.
6. Existeix la possibilitat de convalidar "experiència per títols", mitjançant un **sistema d'acreditació de competències professionals**.
7. S'estableixen **més sinèrgies amb la Universitat**, de forma que es generin nous models de col·laboració i de projectes conjunts.

Com afecta la nova llei a l'FP reglada, als cicles formatius de grau mitjà i superior?

Un dels reptes de la nova llei és incrementar el nombre de joves del sistema educatiu que escullen estudiar FP. Tot i que des del curs 2017-18 hi ha hagut un augment del 19'5%, les xifres encara són lluny d'Europa on la taxa de joves matriculats a FP és del 25% mentre que a Espanya és del 12%.

En primer lloc, hem de destacar que la llei està enfocada cap a la "modernització" d'aquesta formació, de forma que es faci més atractiva per tal que el jove (i les seves famílies) pensi en FP com una opció més a l'hora d'escollir el què vol estudiar.

Els CFGM i els CFGS tindran una estructura modular amb una part troncal obligatòria que garanteixi la competència general del cicle. I una part d'op-tativitat, integrada per mòduls professionals que permetin una major flexibilitat en la configuració i adaptació de l'oferta. Això vol dir que es podran fer adaptacions curriculars segons les necessitats de cada sector i introduir complements formatius propis.

El fet que en aquests estudis tota l'FP tingui un format dual farà que les necessitats de les persones puguin estar més relacionades amb les dels diferents sectors professionals, i això afavorirà l'ocupació.

És molt important la continuïtat d'estudis en el nivell D: cursos d'especialització pel CFGM; i "màsters de Formació Professional" pel CFGS.

Per què és més important que mai oferir una bona orientació?

La concepció "al llarg de la vida" **posa la persona en el centre de totes les accions**. Per això és més important que mai un sistema d'acompanyament i orientació professional dins del sistema d'FP, **que ajudi totes les persones a prendre decisions de formació** tant de qualificació com de requalificació; des d'abans d'acabar l'escolaritat obligatòria i durant tota la vida laboral. Aquest plantejament farà que es puguin formar els perfils ajustats a les necessitats d'ocupació:

1. Des del sistema educatiu, convertint l'FP en una **elecció d'èxit** que pugui aportar comandaments intermedis i tècnics/ques amb qualificació.

2. Des del sistema de formació vinculat a la població activa, superant l'escassa participació de persones treballadores ocupades i en atur en activitats de formació.

Fomentar sistemes d'orientació de "**finestreta única**", tant física com virtual, serà un factor d'èxit.

I cal garantir que el sistema sigui **accessible en igualtat de condicions** a totes les persones.

Quins canvis es poden produir en els centres d'FP?

Quan parlem de centres d'FP, fins ara, acostumem a pensar en els centres d'FP "inicial" (els educatius). El principal canvi que es produeix és que aquests centres **podran oferir formació integrada**, per tant, hauran de ser capaços d'oferir formació, i serveis vinculats, tant en la vessant educativa inicial com per a l'ocupació.

Es trenca amb els subsistemes que fins ara existien on trobàvem l'FP del sistema educatiu i l'FP per a l'ocupació. Les dues xarxes de centres, fins ara independents, la del sistema educatiu i els centres i entitats autoritzades per a la Formació Professional per a l'ocupació, **seran complementàries**. Tots els centres estaran inscrits en el Registre Estatal de Centres de Formació Professional.

Els centres d'FP s'han d'adaptar a una oferta de serveis i formació integrada, al llarg de la vida, que tingui a la persona en el centre, i seran un puntal clau en oferir una bona orientació.

I també hauran de reforçar més els seus vincles amb l'entorn econòmic i social; així com amb les universitats.

Per què és necessari reforçar el paper de les empreses en aquesta llei? Quines implicacions té aquest reforç per part de les empreses?

Dels cinc nivells que contempla la nova Llei d'FP, a partir del nivell C (certificats professionals), **es generalitzarà l'FP Dual**. La formació dual inclou la realització d'una part del període educatiu directament a l'entorn empresarial. Aquesta formació es podrà realitzar en dos "formats" diferents:

1. Formació Professional General: el temps que l'alumnat passa a l'empresa va del 25 al 35% de la durada total de la seva formació. I l'empresa té el compromís de participar fins a un 20% dels continguts i resultats d'aprenentatge del currículum.

2. Formació Professional Intensiva: la formació a l'empresa és per sobre del 35%. I el compromís de l'empresa és de desenvolupar més del 30% del currículum.

En aquest segon cas es té en compte, d'acord amb la normativa legal vigent, un contracte de formació entre el/la estudiant i l'empresa.

En la Llei es potencia i reforça la **sinergia i coresponsabilitat entre centres d'FP i organitzacions del seu entorn** ja que poden establir un treball molt més conjunt i que, a més, tindrà impacte en el territori.

I pren encara més importància la **tutorització** de tot aquest procés (tutor/es de centres i tutors/es d'empresa). El tutor/a col·laborarà en la valoració dels aprenentatges adquirits per cada estudiant, tot i que la responsabilitat final de l'avaluació serà del centre.

Els/les estudiants que cursen FP tenen uns nivells inserció laboral més alts. A partir de la nova Llei, aquesta opció serà generalitzada, **i hauria de tenir un impacte més directe en l'ocupació**.

Com a famílies, per què ens ha d'interessar aquesta nova llei?

Com a resum, amb aquesta Llei, tots els ciutadans i ciutadanes tindran accés a una oferta de formació, **compatible amb la seva situació personal o laboral**. Això els permetrà:

1. Adquirir noves competències.
2. Mantenir actualitzades les seves competències professionals.
3. Anar ascendint en l'especialització de la seva qualificació.
4. Progressar en el Sistema Educatiu i Formatiu.

La Llei és un marc general on cada comunitat autònoma té un marge d'adaptació segons les seves competències, això vol dir que es pot adaptar part del currículum a les necessitats dels sectors de l'entorn, introduint complements formatius propis. Això permet tenir **més impacte de la formació en els territoris de l'entorn i així fomentar l'ocupabilitat de les persones**.

Els/les estudiants quan escullin FP podran **"dissenyar" i veure clarament itineraris** que podran anar cursant de forma més adaptada a les seves realitats. Això pot incrementar la motivació.

També és molt important la percepció del fet que **"pots anar més lluny"**, tant dins la mateixa FP com cap a la Universitat. En aquest segon cas, la Llei obre un camí de col·laboració més estreta entre ambdós tipus d'estudis.

Els estàndards de competències es poden vincular a més d'una família professional. Això permet planificar estudis **més híbrids**, amb dobles titulacions i més adaptables a la realitat del món del treball. I més atractius per als/les potencials estudiants.

És molt important que les famílies siguin conscients que l'FP és una opció educativa/formativa més i s'acabi finalment amb la percepció de "segona opció".

Per a aprofundir sobre L'FP

Nova llei d'FP:

<https://n9.cl/nwvl1>

FP Catalunya:

<https://n9.cl/f1dx9>

Educació Catalunya:

<https://n9.cl/51x8s>

Consorci d'Educació de Barcelona

<https://n9.cl/7wuc2>

Fundació BCN Formació Professional

<https://n9.cl/p5rmv>

Estudi Inserció Laboral estudis professionals 2021

<https://n9.cl/50lnv>

L'FP a les xarxes

<https://n9.cl/de9h8>

<https://n9.cl/cybpX>

<https://n9.cl/ay793>

<https://n9.cl/1trw4>

<https://n9.cl/pvm8p>

<https://n9.cl/0b12j>

Notícies sobre FP (racó de lectura)

<https://n9.cl/lnqz4>

<https://n9.cl/q77jy>

<https://n9.cl/802r04>

<https://n9.cl/hp9sa>

<https://n9.cl/g15th>

<https://n9.cl/xhowu>

